

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5T/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123010152
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123010152.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou Mgr. Alexandrou Osadskou, v trestnej veci obžalovaného T. Š., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno f) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom v Nitre dňa 06.06.2023, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný
T. Š. Í. C. B. Š., narodený XX.XX.XXXX D. K.
trvale bytom K., Č.V. H. XX,
adresa na doručovanie písomností C., M. X,

s a u z n á v a z a v i n n é h o , ž e :

v b o d e 1

dňa 21.09.2022 v čase okolo 10.30 hod. vo Veľkom Záluží ušiel z Psychiatrickej nemocnice vo Veľkom Záluží, kde nastúpil dňa 11.09.2022 na výkon ochranného protitoxikomanického liečenia, a to na základe nariadenia výkonu ústavného ochranného liečenia Okresným súdom Bratislava IV zo dňa 29.03.2022 z dôvodu, že Okresný súd Bratislava IV mu uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou rozsudkom sp. zn. 3T/47/2021 zo dňa 29.03.2022, právoplatným dňa 02.04.2022,

v b o d e 2

dňa 13.10.2022 v čase okolo 12.20 hod. vo Veľkom Záluží ušiel z Psychiatrickej nemocnice vo Veľkom Záluží a následne sa dňa 29.10.2022 nevrátil z povolenej vychádzky, kde nastúpil dňa 11.09.2022 na výkon ochranného protitoxikomanického liečenia, a to na základe nariadenia výkonu ústavného ochranného liečenia Okresným súdom Bratislava IV zo dňa 29.03.2022 z dôvodu, že Okresný súd Bratislava IV mu uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou rozsudkom sp. zn. 3T/47/2021 zo dňa 29.03.2022, právoplatným dňa 02.04.2022,

t e d a :

dopustil sa závažného konania, aby zmaril účel ochranného liečenia, ktoré mu uložil súd a útekem z ústavu výkon takéhoto rozhodnutia podstatne sťažil,

t ý m s p á c h a l :

prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno f) Trestného zákona.

Z a t o m u s ú d u k l a d á :

Podľa § 348 odsek 1 Trestného zákona, zistiť poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písmeno l), písmeno n) Trestného zákona, zistiť priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona a podľa § 54 Trestného zákona, trest povinnej práce vo výmere 300 (tristo) hodín.

Podľa § 55 odsek 1 Trestného zákona trest povinnej práce je obžalovaný povinný vykonať najneskôr do jedného roka od nariadenia výkonu tohto trestu.

Podľa § 55 odsek 3 Trestného zákona povinnosť vykonávať uložený trest osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu.

o d ô v o d n e n i e :

Na základe obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra č. 1 Pv 496/22/4403 podanej na Okresný súd Nitra (Ď. W. „G.) S.Z. XX.XX.XXXX C. G. U. D. C. B. T. Šípošovi a na hlavnom pojednávaní dňa 06.06.2023 vykonal dokazovanie vypočutím obžalovaného, prečítaním znaleckého posudku č. 2/2023 I.. Ľ. G., súdnej znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a prečítaním listinných dôkazov založených v spise.

Obžalovaný T. Š. (ďalej len „obžalovaný“) na hlavnom pojednávaní dňa 6.6.2023 urobil vyhlásenie v zmysle § 257 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu je kladený za vinu vo vyššie označenej obžalobe. Keďže na všetky otázky súdu, položené mu po poučení, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku, podľa ustanovenia § 333 odsek 3 písmeno c), d), e), g) a h) Trestného poriadku odpovedal obžalovaný kladne, po súhlasnom stanovisku prokurátorky, súd jeho vyhlásenie prijal a rozhodol, že dokazovanie v rozsahu priznania spáchania skutku sa na hlavnom pojednávaní nevykoná. Súd takto rozhodol z dôvodu, že vyhlásenie obžalovaného o vine bolo v zhode s dokazovaním vykonaným v prípravnom konaní, a tiež z dôvodu, že protiprávnym úmyselným konaním obžalovaného boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno f) Trestného zákona, po stránke subjektívnej, ako aj po stránke objektívnej. Takýmto postupom bolo dostatočne preukázané, že skutok spáchal obžalovaný spôsobom uvedeným v skutkovej vete obžaloby, v dôsledku čoho bol tento skutok aj správne právne kvalifikovaný.

Obžalovaný k svojim osobným a majetkovým pomerom priblížil, že pracuje ako pomocný kuchár s príjmom 800,-eur, že je nemajetný a nemá ani úspory, že má ale vysoké výdavky s súvislosťou s monitorovacím náramkom, že drogy už osem mesiacov neužíva, že navštevuje sedenia ohľadne abstinencie a riadne sa podrobuje probačnému dohľadu, ktorý mu bol uložený Okresným súdom Bratislava v konaní sp. zn. 3T/47/2021, o čom predložil poučenie od probačného a mediačného úradníka k vykonávaniu probačného dohľadu. Nad svojím konaním obžalovaný opakovane vyjadril ľútosť. Vo svojej záverečnej reči sa vyjadril, že sa chce stať lepšou osobou, aby už neopakoval svoje minulé chyby a že sa plánuje zúčastňovať sa terapeutických programov a dobrovoľníckych aktivít. Zaväzoval sa, že v budúcnosti sa bude riadiť všetkými súdnymi rozhodnutiami, nebude porušovať rozhodnutia súdu, aby sa už nič podobné v budúcnosti nestalo.

Zo záverov znaleckého posudku č. 2/2023 I.. Ľ. G. súdnej znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vyplynulo, že obžalovaný má zmiešanú poruchu osobnosti, že je závislý od THC a metamfetamínu, že obžalovaný mal v čase spáchania skutku zachované rozpoznávacie a ovládacie schopnosti, pričom jeho závislosť a zmiešaná porucha osobnosti nemali na ne forezne významný vplyv, že obžalovaný bol schopný rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a svoje konanie mohol ovládať, že jeho pobyt na slobode nie je pre spoločnosť nebezpečný. Znalkyňa nenavrholo uložiť obžalovanému ochranné liečenie, pretože toto by neplnilo svoj účel.

Ohľadne dokazovania v súvislosti s výrokom o treste súd z listinných dôkazov zistil, že:

- obžalovanému bolo v roku 2021 podmienene zastavené trestné stíhanie rozhodnutím Okresnej prokuratúry Bratislava IV z 12.12.2013 č. 1Pv 1007/11/1104 so skúšobnou dobou na jeden rok za prečin krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno f) Trestného zákona, pričom sa v skúšobnej dobe osvedčil a

- obžalovaný bol jedenkrát odsúdený pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa 183 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona a za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 306 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona, za ktorý mu bol Okresným súdom Bratislava sp. zn. 3T/47/2021 z 25.11.2021, právoplatným dňa 25.11.2021 uložený trest odňatia slobody na tri roky so skúšobnou dobou na 30 mesiacov s probačným dohľadom so zákazom požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosti v skúšobnej dobe podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a zamestnať sa alebo sa o zamestnanie preukázateľne uchádzať (ORT, správa Okresného súdu Bratislava IV, obžaloba rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/47/2021),

- uznesením Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3T/47/2021 z 29.3.2022, právoplatným dňa 2.4.2022 bolo obžalovanému nariadené ochranné protitoxikomanické liečenie z dôvodu, že obžalovaný prestal pokračovať v dobrovoľnej liečbe, kvôli ktorej mu súd toto liečenie na hlavnom pojednávaní neukladal; ochranné liečenie mu bolo nariadené dňa 12.4.2022,

- obžalovaný bol 12krát priestupkovo prejednávaný, z toho 10x na úseku dopravy a dvakrát bol postihnutý za priestupky proti majetku (centrálne evidencie správnych deliktov a priestupkov, výpis z ústrednej evidencie priestupkov).

Pri úvahách o druhu trestu a jeho výmere postupoval súd v zmysle ustanovení § 34 odsek 1 až odsek 4 Trestného zákona, pričom bral do úvahy spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osobu obžalovaného a možnosť jeho nápravy. V danom prípade pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu súd prihliadol u obžalovaného na poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 Trestného zákona, a to konkrétne, že obžalovaný sa priznal k spáchaniu skutku a tento aj úprimne oľutoval a prejavil úprimnú snahu na svoju nápravu - výpoveď a záverečná reč obžalovaného k svojim majetkovým a osobným pomerom (písmeno l), pričom priznanie urobil prostredníctvom vyhlásenia o vine podľa § 257 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní. Súd obžalovanému tiež priznal okolnosť uvedenú v § 36 Trestného zákona podľa písmena n) Trestného zákona, pretože obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti súdu. V danom prípade obžalovaný vyhlásením o vine umožnil prevziať výsledky dokazovania z prípravného konania bez toho, aby tieto boli konfrontované s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní a kladnými odpoveďami na otázky podľa § 333 odsek 3 Trestného poriadku, naplnil podmienku uvedenú v § 36 písmeno n) Trestného zákona. Súd u obžalovaného zistil aj jednu príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona, že už bol odsúdený (ORT, správa Okresného súdu Bratislava IV, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/47/2021 a uznesenie Okresného súdu sp. zn. 3T/47/2021 z 29.3.2022). Súd preto pri ukladaní trestu vychádzal z prevažujúceho pomeru zistených poľahčujúcich okolností podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, podľa ktorých sa horná hranica trestnej sadzby znížila o jednu tretinu, z jedného roka na osem mesiacov. Súd teda pri ukladaní trestu vychádzal z upravenej trestnej sadzby až na 16 mesiacov.

V súvislosti s rozhodovaním o treste u obžalovaného súd poukázal na základné pravidlá dôležité pri ukladaní trestu. Medzi ne v prvom rade patrí ustanovenie § 34 odsek 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionalným páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých členov spoločnosti, robí z trestu

prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou (retribúcia). V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Osobu obžalovaného treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach. V rámci hodnotenia osoby obžalovaného nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že obžalovaný bol len jedenkrát súdne trestaný, a to pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa 183 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona a za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 306 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona, za ktoré mu bol Okresným súdom Bratislava sp. zn. 3T/47/2021 z 25.11.2021, právoplatným dňa 25.11.2021 uložený trest odňatia slobody na tri roky so skúšobnou dobou na 30 mesiacov do 26.11.2024 s probačným dohľadom so súčasným zákazom požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a s povinnosťami v skúšobnej dobe podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve a zamestnať sa alebo sa o zamestnanie preukázateľne uchádzať. Keďže prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 odsek 1 písmeno f) Trestného zákona obžalovaný spáchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, boli splnené všetky formálne podmienky na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody zakotvené v ustanovení § 49 odsek 2 Trestného zákona. Napriek uvedenému konštatovaniu však súd považoval uloženie nepodmienečného trestu obžalovanému za neprímerane prísne, čo by bolo v rozpore so zásadou proporcionálnosti trestu.

Zásada proporcionálnosti trestu znamená, že trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu. Súd v danom prípade vyhodnotil, že obžalovaný spáchal menej závažný trestný čin, za ktorý možno uložiť trest pri upravenej trestnej sadzbe maximálne na osem mesiacov a táto menšia závažnosť bola daná aj tým, že obžalovaný sa v oboch prípadoch uvedených v skutkovej vete, vždy dobrovoľne na liečenie vrátil bez toho, aby porušil abstinenciu. Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a (obžalovaný opustil liečenie kvôli vybaveniu si osobných záležitostí, ktoré boli pre neho dôležité) a možnosti jeho nápravy (v súčasnosti dobrovoľne absoluuje terapiu zameranú na abstinenciu).

Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom, vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Po náležitom zhodnotení osoby obžalovaného, spôsobu jeho života a jeho správania pred spáchaním trestného činu súd skúmal, či sú u neho splnené podmienky na uloženie trestu alternatívneho, a to trestu povinnej práce. Účelom ustanovenia § 54 Trestného zákona je predovšetkým vytvorenie vhodnej alternatívy k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v prípadoch menej závažných trestných činov, ktorých sa dopustili menej narušení páchatelia, tak ako tomu bolo v tomto prípade (obžalovaný bol jedenkrát súdne trestaný, v skúšobnej dobe podmieneného zastavenia trestného stíhania sa osvedčil, v súčasnosti je riadne zamestnaný a abstínuje). Postup podľa uvedeného zákonného ustanovenia v danom prípade nebol vylúčený. Opačný záver, ku ktorému by mohol viesť príliš reštriktívny výklad tohto zákonného ustanovenia, by inak znamenal nemožnosť „zmierniť neprímeranú tvrdosť zákona“ ako aj nemožnosť uložiť alternatívny trest za trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, napríklad v takých prípadoch, ako je i tento, s čím by bolo nevyhnutne späté nerešpektovanie jednej zo základných zásad ukladania trestu - zásady proporcionálnosti trestu, ktorá je jedným z kritérií prispievajúcich k tomu, aby bol trest uložený na základe zákona trestom spravodlivým.

V intenciách vyššie spomínaných základných zásad ukladania trestov súd nepovažoval nepodmienečný trest odňatia slobody, na uloženie ktorého boli splnené formálne podmienky podľa § 49 odsek 2 Trestného zákona za trest, ktorý by zodpovedal požiadavkám proporcionálnosti - primeranosti a spravodlivosti trestu.

Podľa názoru súdu alternatívny trest povinnej práce vo výmere 300 hodín je dostatočný - primeraný, a to tak na ochranu spoločnosti, ako aj na nápravu obžalovaného. Tento trest dostatočne, primerane a spravodlivo zohľadňuje účel trestu z hľadiska jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom takto uložený trest v plnej miere odzrkadľuje možnosť nápravy a pomery obžalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (Okresný súd Nitra), a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa oznámenia rozsudku. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Nitre. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie možno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy.

Právo podať odvolanie nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.